โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

๑. หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

๑.๑ หน่วยงานหลัก สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๑.๒ หน่วยงานบูรณาการ

๑.๒.๑ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑.๒.๒ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/นโยบาย

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ: ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๒.๑ ประเด็นแผนแม่บท: ประเด็นพลังทางสังคม

๒.๒.๒ ประเด็นแผนย่อย: การเสริมสร้างทุนทางสังคม

๒.๒.๓ เป้าหมายของแผนย่อย: ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓

๒.๓.๑ หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

๒.๓.๒ เป้าหมาย: มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

๒.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๒.๔.๑ เป้าหมายที่ ๑๖ ความสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันเข้มแข็ง

๒.๔.๒ เป้าหมายย่อย ๑๖.๗ สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ

๒.๕ นโยบายรัฐบาล

๒.๕.๑ ข้อ ๑ นโยบายพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

- ข้อ ๑.๒ สืบสานต่อยอดโครงการพระราชดำริและโครงการตามแนวพระราชดำริ
- การส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๖ นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๖.๑ ข้อ ๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร

- ยกระดับทักษะผ่านหลักสูตร Reskill และ Upskill
- สร้างองค์ความรู้ ทักษะสมัยใหม่/สนับสนุนการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

๒.๗ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๗๐

- ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ข้อ ๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนย่อยของแผนแม่บท ข้อ ๔.๑.๑ พลังทางสังคม ข้อ ๔.๑.๑.๔ การดำเนินภารกิจตามแผนแม่บทพลังทางสังคม

/๓. หลักการ...

๓. หลักการและเหตุผล

พื้นที่ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ภูเขาหินปูนทอดตลอดแนวจากด้านเหนือถึงด้านใต้ ประชากรในพื้นที่ห้วยเขย่งส่วนใหญ่อพยพมาจากพื้นที่เดิมซึ่งเป็นที่ลุ่มอุดมสมบูรณ์ มาอาศัยอยู่บริเวณเชิงเขาหินปูน ดังนั้น การเปลี่ยนรูปวิถีชีวิตทำให้ประชากรในพื้นที่ประสบปัญหาด้านการทำอาชีพเกษตรหลายด้าน เช่น น้ำอุปโภคบริโภคมีความเป็นด่างสูง ขาดแคลนน้ำทำการเกษตรในฤดูแล้ง สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ดินตื้นมีเศษหินหรือก้อนหินทำให้รากพืชหยั่งลึกลงไปในดินได้ยาก เกษตรกรมีการใช้ที่ดินผิดประเภท มีต้นทุนในการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำทำให้รายได้ของเกษตรลดลง นอกจากนี้ยังขาดเงินทุนทำให้มีหนี้สิน และพื้นที่บางส่วนถูกเปลี่ยนมือรวมทั้งมีการรุกล้ำที่ดินเข้าไปในเขตป่า

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี (ส.ป.ก.กาญจนบุรี) ได้ร่วมบูรณาการสนับสนุนโครงการขยายผลโครงการหลวงห้วยเขย่งในรูปของคณะกรรมการระดับจังหวัด โดยมีสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) (สวพส.) เป็นหน่วยงานหลัก ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อโครงการเป็น “โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเขย่ง” ตามประกาศสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้เกษตรกรสามารถสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ทำการเกษตรได้อย่างครบวงจร มีการวางแผนการผลิตและการตลาดร่วมกันภายในชุมชน การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม บนพื้นฐานของงานวิจัยและพัฒนาของโครงการหลวง รวมทั้งการพัฒนาที่สอดคล้องกับภูมิสังคมของแต่ละชุมชน และสร้างเครือข่ายระหว่างเกษตรกรและชุมชนอื่น ๆ ในพื้นที่โครงการหลวงและตลาดภายนอก

ด้วยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ สวพส. ได้กำหนดแผนการดำเนินงานด้วยยุทธศาสตร์การวิจัยสนับสนุนการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง การพัฒนาส่งเสริมอาชีพและการตลาด สร้างความเข้มแข็งของชุมชน อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น และการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการ ส.ป.ก. จึงมุ่งเน้นการพัฒนาส่งเสริมอาชีพและการตลาด โดยมีแผนการส่งเสริมและยกระดับการผลิตสู่ระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพทางเลือกยกระดับคุณภาพสินค้าการเกษตรและผลิตภัณฑ์สู่มาตรฐานสินค้าปลอดภัย พัฒนาศักยภาพ ด้านการวางแผนผลิต การตลาด การสร้างเครือข่ายทางการตลาด พัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์ และการจัดการโลจิสติกส์บนพื้นที่สูง

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามแนวทางของโครงการหลวง

๔.๒ เพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกรให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ

๕. กลุ่มเป้าหมายการดำเนินการ

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ในพื้นที่ส่งเสริมของโครงการฯ ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๔๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ

เขตปฏิรูปที่ดิน ในพื้นที่ส่งเสริมของโครงการฯ ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

/๗. หลักเกณฑ์...

๗. หลักเกณฑ์/เงื่อนไข

๗.๑ การคัดเลือกพื้นที่

๑) สภาพทางกายภาพ เป็นพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินและสอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมของโครงการหลวง (พืชผัก ไม้ผล หรือการเกษตรแบบผสมผสาน)

๒) สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม มีการรวมกลุ่มอาชีพเบื้องต้น หรือกลุ่มการตลาดมาก่อน

๗.๒ การคัดเลือกเกษตรกร เป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงของ สวพส. หรือมีความสนใจเข้าร่วมกลุ่มกับกลุ่มเกษตรกรในโครงการ

๘. วิธีดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

๘.๑ จัดทำแผนปฏิบัติการโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

๘.๒ ประสาน สำรวจข้อมูลพื้นที่ เกษตรกรเป้าหมาย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงโครงการ

๘.๓ คัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้ารับการส่งเสริมองค์ความรู้ จำนวน ๔๐ ราย

๘.๔ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/ศึกษาดูงาน เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๔๐ ราย

๘.๕ สนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๔๐ ราย

๘.๖ คัดเลือกเกษตรกรที่พร้อมในการพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ จำนวน ๑ ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๘.๗ การรายงานความก้าวหน้า ผลการดำเนินงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือนในระบบ ALRO Tracking และรูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี

๘.๘ การติดตามประเมินผลเกษตรกรตามแบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม และเกษตรกรตัวอย่าง

๘.๙ การสร้างภาพลักษณ์ผลการพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ การจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการ และการจัดงาน/นิทรรศการที่เกี่ยวเนื่องกับโครงการฯ

๘.๑๐ การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด/ส่วนกลาง

๙. ตัวชี้วัด

๙.๑ เชิงปริมาณ

- เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการส่งเสริมตามแนวทางพระราชดำริ จำนวน ๔๐ ราย

๙.๒ เชิงคุณภาพ

- เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

๑๐.งบประมาณ

รวมทั้งสิ้น ๘๕๕,๒๐๐ บาท (แปดแสนห้าหมื่นห้าพันสองร้อยบาทถ้วน) ประกอบด้วย

๑๐.๑ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๗๓๐,๒๐๐ บาท (เจ็ดแสนสามหมื่นสองร้อยบาทถ้วน)

๑๐.๒ เงินนอกงบประมาณ (เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) จำนวน ๑๒๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

/๑๑. ระยะ...

๑๑. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

๑๒.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๒.๑ เกษตรกรในโครงการสามารถวางแผนการผลิตและการตลาดร่วมกันภายในชุมชน

๑๒.๒ เกษตรกรในโครงการสามารถทำการเกษตรได้อย่างครบวงจร มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการลดต้นทุน ผลผลิตมีคุณภาพ มีมาตรฐาน และการจัดการผลผลิตได้

๑๒.๓ สินค้าเกษตรมีมูลค่าเพิ่ม

๑๒.๔ เกษตรกรในโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๑๒.๕ เกษตรกรสามารถจัดการระบบผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม